

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul Penal în următoarea componență:
președinte
judecători

Iurie DIACONU
Liliana CATAN
Ion GUZUN

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Malai Vitalie în numele inculpatei, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2022, în cauza penală privind-o pe

BALȚATESCU Silvia XXXXX, născută
la XXXXX, viza de reședință în XXXXX,
domiciliată în XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 08.06.2021 - 28.01.2022;

Instanța de apel: 23.02.2022 - 05.10.2022;

Instanța de recurs: 16.12.2022 – 25.01.2023.

c o n s t a t ă :

1. Prin sentința Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani, din 28 ianuarie 2022, cauza fiind examinată conform prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală Balțatescu Silvia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 312 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, echivalentul a 25.000 (douăzeci și cinci mii) lei.

Balțatescu Silvia a fost recunoscută vinovată de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 313 Cod Penal și prin aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 500 (cinci sute) unități convenționale, echivalentul a 25.000 (douăzeci și cinci mii) lei.

Conform art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i s-a stabilit lui Balțatescu Silvia pedeapsa definitivă sub formă de amendă în mărime de 700 (șapte sute) unități convenționale, echivalentul a 35.000 (treizeci și cinci mii) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Balțatescu Silvia la data de 18.03.2021, aproximativ la ora 16:30, s-a prezentat în biroul de serviciu al ofițerului de urmărire penală din cadrul Secției de Urmărire Penală a Inspectoratului de Poliție Buiucani al Direcției de Poliție a mun. Chișinău, inspector Ana Postică, pe XXXXX, în vederea audierii sale în calitate de martor pe marginea

cauzei penale nr. 2021030333, în care urmărirea penală a fost începută la 15.03.2021 de către organul de urmărire penală din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani al Direcției de Poliție a mun. Chișinău, conform elementelor componenței de infracțiuni prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal. În acest sens, fiindu-i explicate circumstanțele cauzei în legătură cu care a fost citată, Balțatescu Silvia, cu intenție directă, urmărind scopul ascunderii circumstanțelor săvârșirii infracțiunii de conducere a mijlocului de transport de către o persoană care se afla în stare ebrietate alcoolică cu grad avansat, fiind preîntâmpinată de răspunderea ce o va purta conform art. 90 alin. (10) Cod de procedură penală raportat la art. 313 Cod penal pentru refuzul martorului de a face declarații în cadrul urmăririi penale, precum și de obligațiile sale prevăzute la art. 90 alin. (7) pct. 1) și 2) Cod de procedură penală, potrivit cărora „martorul este obligat de a face declarații și a participa la acțiuni procesuale și să facă declarații veridice, să comunice tot ce știe în legătură cu cauza respectivă și să răspundă la întrebările puse, să confirme, prin semnătură, exactitatea declarațiilor sale incluse în procesul-verbal al acțiunii procesuale sau anexate la acesta”, cu bună știință, dându-și seama de caracterul ilegal al acțiunilor sale, în lipsa circumstanțelor ce excludeau audierea în calitate de martor în conformitate cu prevederile art. 90 alin. (3) Cod de procedură penală, a refuzat să facă declarații, nerăspunzând la unele întrebări formulate de către ofițerul de urmărire penală și anume să „comunice numărul de telefon al persoanei pe nume Andrei, precum și faptul cum ultimul este înregistrat în cadrul aplicației „Messenger”, totodată refuzând să comunice numărul de telefon al persoanei pe nume Ilie”, refuzul de a răspunde la întrebările menționate supra fiind semnat de către Balțatescu Silvia.

Tot ea, la data de 16.04.2021, aflându-se în incinta Inspectoratului de Poliție Buiucani al Direcției de Poliție mun. Chișinău, amplasat pe XXXXX, aceasta fiind citată în calitate de martor pentru a participa la acțiunea procesuală de prezentare spre recunoaștere a persoanei după fotografie, în cadrul cauzei penale nr. 2021030333, în care urmărirea penală a fost începută la 15.03.2021 de către organul de urmărire penală din cadrul Inspectoratului de Poliție Buiucani al Direcției de Poliție mun. Chișinău, în baza semnelor constitutive ale componenței de infracțiune prevăzute la art. 264¹ alin. (4) Cod penal, explicându-i-se drepturile și obligațiile martorului prevăzute la art. 90 Cod de procedură penală, fiind preîntâmpinată de către ofițerul de urmărire penală Ana Postica, de răspunderea penală pe care o poartă în conformitate cu prevederile art. 312 Cod penal și anume, prezentarea, cu bună știință a declarației mincinoase de către martor în cadrul procesului penal, acționând cu intenție directă, având scopul ascunderii circumstanțelor săvârșirii infracțiunii de conducere a mijlocului de transport de către o persoană care se afla în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările lor prejudiciabile și dorind în mod conștient survenirea acestor urmări, în timp ce i-a fost prezentat un proces - verbal în care erau incluse 6 fotografii ale unor persoane de gen masculin, printre care și Enachi Oleg, persoana care s-a aflat la volanul automobilului la 28.02.2021, a declarat că nu recunoaște nici o persoană

din cele 6 care i-au fost prezentate. În continuare, fiind audiată suplimentar în calitate de martor, în cadrul audierii a declarat că, dintre cele 6 persoane prezentate spre recunoaștere, nici una nu a fost prezentă la volanul automobilului „Dacia Logan” în dimineața zilei din 28.02.2021, întrucât șoferul care s-a aflat la volan dispunea de alte semnalmente.

3. Legalitatea și temeinicia sentinței de condamnare, a fost atacată cu apel de către *avocatul Malai Vitalie în interesele inculpatei* prin care solicita admiterea prezentului apel, anularea sentinței în partea severității pedepsei, cu modificarea amenzii stabilite și aplicarea unei amenzi minime în conformitate cu normele legale în vigoare aplicabile la caz și anume nu mai mult de 375 unități convenționale.

În motivarea apelului se susținea că considera pedeapsa prea severă, se reitera faptul că nu sunt stabilite circumstanțe agravante iar circumstanțele atenuante reținute de instanță sunt săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave, căința sinceră.

La caz, instanța de fond nu a aplicat sub nici o formă art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală astfel că pretinsa reducere cu o pătrime a amenzii nu a avut loc, deoarece fiind stabilită pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte în mărime de până la 650 unități convenționale instanța de fond a aplicat 500 unități convenționale pentru fiecare faptă, excluzând dreptul de absorbire a pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră.

Deși în esență este una și aceeași faptă, în același proces, între aceleași persoane, instanța practic dublu a pedepsit-o pe condamnată cu o pedeapsă severă, deși cauza a fost examinată în ordinea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Apelantul a menționat că inculpata este angajată în câmpul muncii în calitate de vânzătoare, stația PECO, secția alimentară, pentru care primește un salariu de până la 5000 lei lunar, sumă care în mun. Chișinău, în condițiile unei inflații și creștere semnificativă a tarifelor și prețurilor semnalată la moment, suma amenzii în mărime de 35.000 lei este una deosebit de severă.

4. Prin decizia Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2022, apelul avocatului Malai Vitalie în interesele inculpatei a fost respins ca nefondat, sentința s-a menținut fără modificări.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit în mod corect situația de fapt și vinovăția inculpatei, cercetarea judecătorească s-a efectuat cu respectarea dispozițiilor procesual-penale prevăzute de art. 364¹ Cod de procedură penală, opțiunea primei instanțe privind judecarea cauzei potrivit procedurii enunțate, nu a fost viciată, în cadrul urmăririi penale n-au fost încălcate normele imperative din Codul de procedură penală, fapt ce condiționa concluzia că, instanța de apel nu a fost în drept de a reține o altă situație de fapt decât cea reținută în rechizitoriu și de către prima instanță.

Instanța de apel, analizând și apreciind sistemul de acte și documente acumulate și administrate în cadrul urmăririi penale prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinenței, concludenței și utilității lor, a

indicat indubitabil că inculpata a comis infracțiunea prevăzută de art. 313 și 312 alin. (1) Cod penal.

S-a reținut că, la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatei, s-a ținut cont de prevederile art. 7, 61, 75 Cod penal și anume de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de personalitatea celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de condițiile de viață ale familiei acesteia precum și de scopul pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatei.

La caz, instanța de fond a apreciat corespunzător circumstanțele reale și personale ale inculpatei și a stabilit o pedeapsă echitabilă și proporțională faptelor comise.

Potrivit art. 78 alin. (1) Cod penal, la stabilirea pedepsei instanța a reținut ca circumstanță atenuantă săvârșirea pentru prima dată a unei infracțiuni ușoare sau mai puțin grave și căința sinceră, însă circumstanțe agravante nu au fost invocate.

Astfel, având în vedere că inculpata a comis pentru prima dată 2 infracțiuni ușoare, s-au constatat doar circumstanțe atenuante, s-a căit de cele comise, s-a considerat întemeiată concluzia instanței de fond privind stabilirea unei pedepse u amendă în mărime minima de 500 unități convenționale, echivalentul a 25.000 lei, pentru fiecare infracțiune, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

Totodată, conform art. 84 alin. (1) Cod penal, dacă o persoană este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni fără să fi fost condamnată pentru vreuna din ele, instanța de judecată, pronunțând pedeapsa pentru fiecare infracțiune aparte, stabilește pedeapsa definitivă pentru concurs de infracțiuni prin cumul, total sau parțial, al pedepselor aplicate. În cazul în care persoana este declarată vinovată de săvârșirea a două sau mai multor infracțiuni ușoare și/sau mai puțin grave, pedeapsa definitivă poate fi stabilită și prin absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră.

Prin aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal, ținând cont de faptul că inculpata a săvârșit două infracțiuni mai puțin grave contra justiției, instanța nu a dispus absorbirea pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră și pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate, i-a stabilit inculpatei pedeapsa definitivă de 700 unități convenționale, echivalentul a 35.000 lei.

Subsecvent, instanța de apel a respins alegațiile apelantului precum că instanța de fond la emiterea deciziei a neglijat și ignorat principiile individualizării pedepsei și i-a aplicat o pedeapsă prea aspră.

6. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, *avocatul Malai Vitalie în numele inculpatei* a atacat-o cu recurs ordinar, fără a invoca prevederile art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, solicitând casarea deciziei în partea stabilirii pedepsei și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care inculpatei să-i fie aplicată o amendă minimă în conformitate cu normele legale și nu mai mult de 375 unități convenționale sau transmiterea cauzei la o nouă examinare în instanța de apel.

În motivare recurentul a indicat că există divergențe dintre conținutul dispozitivului și părții descriptive a deciziei.

De asemenea, se menționează că instanțele inferioare nu au aplicat sub nici o formă art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, astfel reducerea cu o pătrime a amenzii nu a avut loc dat fiind faptul că fiind stabilit pedeapsa pentru fiecare infracțiune în parte în mărime de până la 650 unități convenționale, instanțele inferioare au aplicat 500 unități convenționale pentru fiecare faptă, excluzând dreptul de absorbire a pedepsei mai ușoare de pedeapsa mai aspră în realitate fiind doar o singură faptă. Instanța practic dublu a pedepsit inculpata cu o pedeapsă severă, deși cauza a fost examinată în ordinea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Instanța de apel nu a dat nici o apreciere argumentului apărării care a subliniat că inculpata este angajată în câmpul muncii și primește un salariu de până la 5000 lei, suma amenzii în mărime de 35.000 lei chiar și este deosebit de severă.

La caz, s-a neglijat că inculpata nu are careva antecedente penale și nici contravenționale, fapt care denotă, lipsa pericolului social al condamnatei în societate.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privitor la opinia sa asupra recursului avocatului, menționând că acesta urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat și lipsit de temeiuri legale.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că argumentele invocate în recurs sunt vădit neîntemeiate.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs ordinar examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de recurent.

În speță, recurentul critică hotărârea, solicitând rejudecarea cauzei, însă nu face trimitere la temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală sau la presupusele erori depistate în decizie.

Deși este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor inculpatei, recurentul critică decizia doar în latura penală, considerând pedeapsa menținută prea aspră.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal reține că temeiurile invocate de către recurent nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, invocând în acest context următoarele.

Cu referire la divergențele dintre conținutul dispozitivului și părții descriptive a deciziei, în special pct. 14-17, 27, 26- 38, acestea fiind erori comise de instanța de

apel, însă ele nu participă la schimbarea soluției stabilite și nu agravează în oarecare măsură situația inculpatei.

Așadar, Colegiul penal consideră că temeiul pentru recurs semnalat de recurent nu este incident în prezenta cauză, iar instanțele de judecată și-au motivat just soluția adoptată, acordând deplină eficiență prevederilor art. 61, 75, 84 Cod penal și art. 364¹ Cod de procedură penală, la soluționarea chestiunii cu privire la individualizarea pedepsei în privința inculpatei, stabilite conform sancțiunii articolului imputat acesteia prin rechizitoriu.

Prin urmare, în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singura în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis acea infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării acestei operațiuni, ținând cont de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei în cadrul operațiunii de individualizare a acesteia.

Pedeapsa aplicată inculpatei trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, potrivit art. 61 Cod penal, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

De asemenea, Colegiul penal evidențiază, că inculpata a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, prin urmare prima instanță a admis această solicitare și a examinat cauza în procedura simplificată în corespundere cu prevederile legale.

În continuare, la aplicarea pedepsei inculpatei în privința căreia a fost admisă procedura simplificată de judecare pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, instanța urmează să i-a în considerare atât prevederile din alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, cât și prevederile art. 75 Cod penal care reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

Potrivit alin. (8) art. 364¹ Cod de procedură penală, inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor imputate în rechizitoriu și a solicitat judecarea cauzei pe baza probelor administrate în faza urmăririi penale, solicitare care a fost admisă de către instanță prin încheiere, beneficiază de reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege, în cazul pedepsei cu amendă.

În prezenta cauză, instanța de recurs reține că, sancțiunea art. 312 alin. (1) Cod penal, prevede pedeapsa cu *amendă în mărime de până la 650 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 2 ani, în toate cazurile cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 2 ani*, iar sancțiunea art. 313 Cod penal, prevede pedeapsa cu *amendă în mărime de până la 650 unități convenționale*. La caz, limita minimă se va reține, având în vedere stipulările art. 64 alin. (3) Cod penal, conform căroră, limita minimă generală a

pedepsei sub formă de amendă constituie 500 de unități convenționale și care nu mai poate fi redusă.

Prin urmare, la stabilirea pedepsei, instanțele de judecată au ținut cont de gravitatea infracțiunilor săvârșite, de motivul acestora, de persoana celei vinovate, de circumstanțele cauzei care atenuază sau agravează răspunderea (prezența circumstanțelor atenuante), de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatei, precum și de condițiile de viață ale acesteia (situația financiară).

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent, că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept care ar duce la desființarea hotărârii contestate în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, că au fost întrunite elementele infracțiunii, și că recursul ordinar al avocatului este vădit neîntemeiat.

Având în vedere considerentele menționate supra, Colegiul Penal concluzionează că, la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, iar criticele din cererea de recurs înaintată de recurent nu și-au găsit confirmarea.

9. În temeiul art. 432 alin. (1) – (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul Penal

d e c i d e :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Malai Vitalie în numele inculpatei, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2022, în cauza penală privind-o pe BALȚATESCU Silvia XXXXX, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia integrală semnată la 28 februarie 2023, publicată la 24 martie 2023.

Președinte

Iurie DIACONU

Judecător

Liliana CATAN

Judecător

Ion GUZUN